

Forshaga Lärcenters årliga plan 21/22 mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Maria Johansson

Rektor F-6, fritidshem, grundskola/grundsärskola

Sofia Fougstedt

Rektor 7-9 grundskola/grundsärskola

Uppdraget

I Sverige finns från och med den 1 januari 2009 bestämmelser om att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Dessa hittas i skollagen, 1 Kap § 5, och i diskrimineringslagen 1 Kap § 1. Bestämmelserna förbjuder diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Inom Skolinspektionen finns barn- och elevombudet, som skall tillvarata barns och elevers enskilda rättigheter inom detta område. Diskrimineringsombudsmannen har tillsynen över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs.

Vidare bör man utefter FN:s barnkonvention belysa barn och ungas rättigheter där deras bästa alltid ska vara i fokus. Inga barn får bli diskriminerade, det vill säga sämre behandlade. Varje barn har rätt att bli respekterad som den person den är och har rätt att bli lika behandlad och skyddad.

Vad är diskriminering?

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom särbehandling utifrån de sju diskrimineringsgrunderna som lagen omfattar:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Indirekt diskriminering innebär att alla behandlas lika. Exempelvis är det förbjudet med kollektiv bestraffning.

Från och med 1 januari 2015 ingår även *bristande tillgänglighet* som en form av diskriminering i diskrimineringslagen. Med *bristande tillgänglighet* menas att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga åtgärder, för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Den 1 januari 2017 ändrades diskrimineringslagen även i fråga om *aktiva åtgärder*. Ändringen innebär att rektor har fått ett utökat ansvar i att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett de sju diskrimineringsgrunderna. Utgångspunkten är att alla elever och barn ska kunna delta i all verksamhet på lika villkor oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsoverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Det är inte endast undervisningen som omfattas av ändringen utan hela verksamheten som exempelvis utflykter, friluftsdagar, studiebesök och kulturbesök eller avslutningar.

Vad är kränkande behandling?

Begreppet *kränkande behandling* används som ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar. Gemensamt för kränkande behandling är:

- att någon eller några kränker principen om allas lika värde
  - att kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
  - att kränkningen utförs av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
  - att kränkningar både kan äga rum vid enstaka tillfällen eller är systematiska
- Kränkningar kan ta sig i uttryck i form av diskriminering, sexuella trakasserier, rasism, främlingsfientlighet.

Kränkande behandling är *alltid en subjektiv upplevelse*. Det är individens upplevelse av att en handling är kränkande, inte handlingen i sig som avgör.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar eller nedsättande gester med hotfullt kroppsspråk)
- Verbala (bli kallad nedsättande, fula ord eller att bli hotad)
- Psykosociala (utfrysning, ryktesspridning)

Verksamheten ska också ha rutiner som dels klargör hur verksamheten ska agera om trakasserier påstås ha inträffat, dels anger vem den som anser sig trakasserad ska vända sig till och vem som ansvarar för att händelsen eller påståendena utreds.

Vad är trakasserier?

Det finns sex former av diskriminering. Två av dessa är trakasserier och sexuella trakasserier. Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet. Trakasserier kan också vara av sexuell natur; då kallas de för sexuella trakasserier.

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att hon bär huvudduk

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Målinriktat arbete

Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder Lag (2016:828).

genom att

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen krävs och
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt Lag (2016:828).

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Åtgärder ska tids planeras och genomföras så snart som möjligt. Lag (2016:828).

1. Anmäla till rektor eller huvudman

För utbildningsverksamhet som regleras i skollagen finns en särskild bestämmelse om anmälningsskyldighet. Den innebär att lärare och annan personal, som får kännedom om att ett barn eller en elev har upplevt eller upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkningar i samband med verksamheten, är skyldiga att informera förskolechefen respektive rektorn. Denna ska i sin tur informera huvudmannen, som vanligtvis är den kommun eller styrelse som ansvarar för utbildningen.

2. Undersöka och reda ut vad som har hänt

Skyldigheten att utreda uppgifter om trakasserier uppstår så snart någon personal får kunskap om att en elev eller studerande har upplevt eller upplever sig utsatt. Det krävs alltså inga bevis för att något har hänt. Syftet med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om situationen, så att den ansvariga för verksamheten kan bedöma vilka åtgärder som måste genomföras för att få trakasserier att upphöra.

Att genomföra en utredning kan innebära att:

- Fråga alla inblandande vad det är som hänt, det vill säga både den som upplever sig trakasserad och den som kan ha utfört trakasserier.
- Fråga andra barn, elever samt personal och eventuella vårdnadshavare.
- Ta hjälp av särskild kompetens, såsom kuratorer eller psykologer, som till exempel kan göra observationer.
- Undersöka sociala forum och andra fysiska eller virtuella platser där deltagarna i verksamheten interagerar.

3. Åtgärda och sätta stopp för trakasserier

Syftet med de åtgärder som genomförs på såväl kort som lång sikt är att trakasserier ska upphöra. Vilka åtgärder utbildningsanordnaren genomför i ett specifikt fall beror på vad utredningen i just det fallet visar.

Tänkbara åtgärder är att:

- Ha återkommande samtal med barn, elever och vårdnadshavare.
- Ha ökad uppsikt, särskilt på platser och vid tidpunkter som har visat sig vara riskfyllda.
- Göra insatser med hjälp av kurator eller psykolog.
- Genomföra disciplinära åtgärder, till exempel avstängning, inom ramen för exempelvis skollagen

4. Följa upp skolans åtgärder

För att förvissa sig om att trakasserier inte upprepas bör utbildningsanordnaren följa upp och utvärdera åtgärderna. Om det visar sig att åtgärderna har varit otillräckliga måste utbildningsanordnaren överväga vilka ytterligare åtgärder som kan sättas in för att sätta stopp för trakasserier.

Dokumentera hela utredningen och genomförda åtgärder

Dokumentation av utredningen och åtgärderna är ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekterna av åtgärderna. Genom dokumentation kan utbildningsanordnaren även uppmärksamma om de inträffade trakasserier är del av ett större problem som kräver mer omfattande generella insatser.

När gäller utbildningsanordnarens skyldighet?

Utbildningsanordnarens utrednings- och åtgärdsskyldighet gäller för alla former av trakasserier som uppstår i samband med verksamheten oavsett om trakasserier utförs av elever eller lärare. Även situationer som uppstår utanför skolan räknas, om de fortsätter under skoltid. Det kan till exempel handla om sådant som händer på vägen till eller från skolan och på sociala medier.

Pågår polisutredning?

Även om händelsen är polisanmäld och det pågår en brottsutredning ska utbildningsanordnaren utreda och åtgärda trakasserier och sexuella trakasserier. En brottsutredning syftar till att utröna om ett brott har begåtts medan utbildningsanordnarens utredning ska leda till att få ett underlag för att avgöra vad som måste göras för att eventuella trakasserier ska upphöra.

Forshaga kommun och Barn- och utbildning ska bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn och elever som deltar i verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Diskrimineringslagen 3 kap 14§

Ansvarsfördelning

Nedan sammanfattas och beskrivs den ansvarsfördelning som gäller inom Forshaga kommun i punktform fördelat på huvudman och förskolechef/rektor

Huvudmannen har:

- det yttersta ansvaret för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling och genom att besluta om riktlinjer för arbete mot kränkande behandling och följa upp resultatet inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.
- det övergripande ansvaret för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling och följer upp på central nivå för att identifiera kompetensutvecklingsbehov.
- ansvar för att se till att varje verksamhet regelbundet kartlägger och analyserar sin organisation och sina arbetsätt och vidtar åtgärder.
- ansvar för att kontrollera att det på varje enhet finns rutiner för hur man ska utreda, åtgärda och dokumentera om ett barn eller en elev blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling. Det säkerställs årligen genom att följa upp att varje enhet upprättat en sådan rutin.

Förskolechef/rektor har:

- ansvar för att varje enhet har en aktuell plan för arbete mot diskriminering och kränkande behandling som uppfyller de krav som ställs i skollagen, diskrimineringslagen, allmänna råd samt som följer kommun gemensam mall samt att planen registreras.
- ansvar för att det finns rutiner för hur akuta situationer ska hanteras och lösas när barn eller elever har utsatts för trakasserier eller kränkande behandling.
- ansvar för att när en anmälan om kränkande behandling inkommit skyndsamt tillsätta en utredning och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar, följa upp åtgärder samt att ärendet dokumenteras.
- ansvar för att anmäla ärenden och avsluta utredningar gällande diskriminering och kränkande behandling till huvudman på kommungemensam mall.
- ansvar för att det finns särskilda rutiner för hur utredning, åtgärder, och dokumentation ska ske om någon av personal har utsatt ett barn eller elev för diskriminering eller kränkande behandling
- ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sin uppgifter

Digitalt system/ Draft it

Till hjälp för dokumentation av hela processen finns nu plattformen Draft it från och med höststarten 2019.

Lärcenters årliga plan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling 2021/2022

Rutiner på skolområde Lärcenter

Elevhälsa i skolan är en förebyggande och främjande insats

Elevhälsa sker i hela skolan och med hjälp av alla professioner. Det sker i olika forum och samtal. Elevhälsan ska finnas i grundskole- och gymnasieutbildningen och ska enligt skollagen främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Viktigt att skolarbetet har fokus på det som får elever att må bra genom det förebyggande och åtgärdande arbetet. Pedagogerna och elevhälsans personal kan bidra på olika sätt genom att arbeta i tvärprofessionella team.

Elevhälsan är en del av skolans verksamhet och behöver därför ingå i skolans systematiska kvalitetsarbete. Systematiskt innebär att arbetet är strukturerat och långsiktigt. Utgångspunkten i arbetet är att identifiera områden som är särskilt angelägna att utveckla för att uppfylla målen. Skolan är en skyddande faktor och det är viktigt att fokusera på det som fungerar bra.

Vår elevhälsa består av rektorer, specialpedagog, studie- och yrkesvägledare, kurator, skolsköterska, skolpsykolog och vid vissa tillfällen personal från Barn och familjeenheten.

Arbetslagens ansvar

Arbetsorganisationen innebär att ett stort mått av både ansvar och befogenheter är decentraliserade till arbetslagsnivå, vilket ställer stora krav på samarbete, arbetsfördelning och helhetssyn. Arbetslagen utser därför egna ansvariga för olika uppgifter och som då ingår som representanter i skolområdets gemensamma grupper. Varje arbetslag ansvarar gemensamt för verksamhet, barn-/elevgrupp samt kompetens- och utvecklingsarbete, under rektors ledning samt följer tagna beslut.

- Ha ett väl fungerande schema och värdskap på allas raster i och utanför hemvisterna. Detta skall vara synligt för våra elever.
- Upprätta dokumentation och omdömesblankett i samband med utvecklingssamtal samt genomföra och utvärdera arbetet tillsammans med eleverna och deras vårdnadshavare.
- Arbetslaget är införstått med skolans arbete med elevernas trivsel- och ordningsregler och har ansvaret att kommunicera detta i skolan samt via skolans Googlemiljö och Infomentor med eleverna och vårdnadshavarna.
- Arbetslaget ansvarar för att dokumentera och följa upp elevens frånvaro med hjälp av skolans arbetsgång- främja närvaron och kartläggningsdokument.
- Arbetslaget ansvarar för att dokumentera och följa upp elevens måluppfyllelse med hjälp av skolans kartläggningsdokument.

Mentorskap

Mentorskap ska leda till att få personligare möten mellan lärare och elev och att läraren får mer insikt i elevens hela livssituation. Det innebär kontinuerlig tid för samtal tillsammans med eleven. Alla elever blir sedda varje dag - elevens behov blir mera synligt. Mentor ska skapa ömsesidig

respekt, förtroende och tillit mellan lärare och elev. Mentorn är en vägledare och stödjare gentemot eleven.

Arbetsuppgifter Mentor/Klasslärare

- Handleda eleven i lärandet och att bli goda samhällsmedborgare.
- Hjälpa till att planera schema, arbetsuppgifter, arbetsätt och följa upp elevens arbete.
- Kontinuerligt föra samtal om trivsel i klassen, värdegrund, etik, moral, ansvar, regler mm
- Ansvara för utvecklingssamtal och föräldrakontakter/möten och att skriftliga omdömen upprättas.
- Ansvara för att ledning och stimulans, extra anpassningar och åtgärdsprogram påbörjas, följs upp och utvärderas.
- Rapportera frånvaro i Infomentor, följa upp elevens frånvaro, göra en kartläggning i arbetslaget.
- Ansvara för att hålla sitt hemklassrum/ämnesrum på Sites/Classroom/ Infomentor är uppdaterat.

Samarbete inom skolan

Elevhälsan behöver ha ett nära samarbete med skolans övriga personal för att kunna stötta det klassrumsnära förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Att delta på arbetslagsmöten kan vara ett sätt att konkret främja och förebygga utifrån det lokala sammanhanget. På den arenan kan man tillsammans tvärprofessionellt utforma anpassningar på organisations-, grupp- och individnivå. Ett syfte med en samlad elevhälsa är att undanröja hinder för lärande och arbeta med anpassningar. Arbetet kan även resultera i beslut om andra åtgärder för eleven. För att det ska vara möjligt behöver elevhälsan och skolans övriga personal samarbeta.

Samverkan med andra verksamheter

I det förebyggande och hälsofrämjande arbetet kan skolan även ta stöd av andra. Det kan vara till exempel ungdomsmottagningar, barn- och ungdomspsykiatri, socialtjänsten och Polisen. Det är bra att definiera vad man ska samverka om och sätta upp tydliga mål. Man behöver även dokumentera vem som gör vad och planera hur arbetet ska följas upp. Samverkan tar inte bort ansvaret för att utföra de egna arbetsuppgifterna. Det innebär till exempel att när elevhälsans personal misstänker att en elev far illa och gör en anmälan till socialtjänsten har skolan fortfarande ansvar för att utifrån sitt kompetensområde hjälpa eleven. Målet för samverkan är att insatser skapas utifrån en helhet för eleven. En utgångspunkt är att elev och vårdnadshavare bör involveras i arbetet

Övriga rutiner

Utvecklingsgrupp

Varje tisdag kl. 14.00- 15.30 träffas arbetslagsledare, rektorer och utvecklingspedagog för en dialog där olika ärenden står på dagordningen. Gruppen har diskussioner kring våra rutiner, tar ”tempen” på hur eleverna mår och hur vi upplever vår lärmiljö.

Från höstterminen 2019 införde vi mobilfri skoltid på Forshaga lärcenter för alla klasser från förskoleklass tom årskurs 9. Detta innebär att mobiltelefoner inte får användas under skoltid utan lämnas in innan första lektionen och återfås efter sista lektionen. Mobiltelefonerna förvaras i en mobillåda i ett låst rum.

Forskningen visar att våra hjärnor påverkas och förändras av intensivt användande av mobiltelefoner och eleverna tappar sin koncentration. Vi har efter utvärdering av detta införande sett att studiero har förbättrats samt sett mindre kränkningar på nätet under skoltid och en ökad social gemenskap.

Eleverna har alltid möjlighet att ringa från någon av skolans telefoner vid behov. Lärarna nås enklast via mejl och om ni som vårdnadshavare har behov av att komma i kontakt med ert barn under skoltid kan ni nå oss på de telefonnummer som finns angivna på kommunens hemsida.

Klassråd/ Elevråd/ hemvistråd/ matråd

Klassens väljer representanter som sedan träffas kontinuerligt under läsåret för att diskutera deras situation på Lärcenter. Rektorer och lärare deltar.

Rond

Skolans rektorer har inbokad tid varje torsdag kl.10.00- 12.00 då de går runt på skolan. De ser och uppmärksammar mycket under denna tid.

Samordningsmöte

Varje onsdag träffas all personal för information och dialog. Vi lyfter bland annat skolans målsättning: betyg och bedömning, likvärdighet och enighet. Då och då kommer elever, elevråd med flera för att berätta deras tankar och idéer eller för att delge oss spännande projekt.

Klasskonferens

Varje termin träffar vi i elevhälsan all personal för att diskutera, klassen, elever, insatser och måluppfyllelse. Innan konferensen har alla lärare fyllt i skolverkets dokument, skriftliga omdömen vilket utförs i infomentor.

Utvecklingssamtal

Hela skolan använder samma underlag till eleverna, en föreställningskarta. Eleverna får besvara den före mötet och sen vidareutveckla den på utvecklingssamtalet. Detta dokument har tagits fram genom en arbetsgrupp där all personal varit involverade på olika sätt, vilket är förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Pedagogiskt forum

Rektor och personal fokuserar på betyg och bedömning samt likvärdighet på vår skola. Vi träffas för att diskutera skolans målsättning och trivsel genom främjande och förebyggande arbete. Vi arbetar med det systematiska kvalitetsarbetet på F-9 på dessa forum för att analysera och dra lärdomar för elevens bästa.

Årlig trivselenkät

Resultat och analys

Normer och värden

Kränkningar och Draftit

I den årliga planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling står att läsa att kränkningarna bland de yngre barnen, under läsåret 19/20, generellt varit fysiska och med stigande ålder övergår det till verbala kränkningar. Det är ett mönster som i år 20/21 åtminstone verkar kvarstå bland de äldre eleverna, där alla arbetslag upplever att kränkningarna mestadels är just verbala. Flera arbetslag (4-9) pratar däremot om incidenter/ärenden som inte lett till kränkingsanmälningar och man kan eventuellt skönja att gränsen ibland är svår att dra mellan om det är en kränkning eller en konflikt. Arbetet med dessa olika situationer skiljer sig mellan att anmäla på Draft-it och en elevanteckning. Ärendegången i dessa fall är intervjuer med inblandade, samtal med vårdnadshavare, samt uppföljning.

När det kommer till statistiken från Draft-it, kan man se att vissa klasser förekommer mer frekvent än andra. Det kan bero på att det förekommit fler kränkningar i dessa grupper, men man kan också tänka sig att vissa mentorer följt vår ärendegång gällande allmänningar och skulle så vara fallet behöver vi säkerställa att alla följer de riktlinjerna vi har gällande kränkingsförfarande. På 7-9 är det flest ärenden i åk 7, färre i åk 8 och få i åk 9.

Skolenkäten:

Efter analys av utvärdering av läsåret 19/20 blev *arbetsro* och *elevinflytande* våra nya fokusområden. Svaren lästes på lite olika sätt, där arbetsro är ett område där det borde vara nolltolerans mot andra svar än *Stämmer helt och hållet*, medan känsla av inflytande är både mer subjektivt och mer svävande som begrepp. Har man inte arbetsro, så har man inte arbetsro, men upplever man att man inte har inflytande, så kan det vara väldigt olika vad man lägger för värde/betydelse i det.

Inflytande

I årets elevenkät anser dryga 90 % (47+45) av eleverna på 7-9 (jämförbara siffror även på F-6) att de har inflytande helt och hållet eller till viss del och det får ses som en hög siffra, just eftersom vi inte riktigt vet vad de lägger i ordet *inflytande*. Detta behöver undersökas/arbetas med ytterligare, men inte nödvändigtvis som fokusområde, utan kanske snarare inom elevdemokratiska forum som klass-/elev-/hemvistråd.

Arbetsro

Arbetsro i klassrummet förefaller fortsatt vara ett utvecklingsområde för oss. Endast 30 % anser sig ha arbetsro helt och hållet, medan 51 % endast anser sig ha det till viss del.

Två av högstadiearbetslagen tar upp i sin analys, att elever blir störda av att andra elever kommer och går in och ut ur klassrummet. Arbetslaget 4-6 anser att det tar tid att skapa 100 % arbetsro då det finns några elever som det tar längre tid för att komma till ro. I detta arbetslag har endast 18 % svarar att de har arbetsro helt och hållet, medan 65 % har det till viss del. Motsvarande siffror för de yngsta barnen är 45+52 %.

Detta område är det som arbetslagen (F-9) upplever störst frustration kring, över att inte komma till rätta med problematiken helt. Delar av personalen upplever att de saknar kompetens gällande att arbeta med områden.

Trygghet

Över 90 % av eleverna anger att de känner trygghet helt och hållet, eller till viss del (57+34 %). Det hade varit önskvärt med 100 % helt och hållet, men det allmänna intrycket efter utvecklingssamtal är att det stora flertalet känner sig trygga.

Ett par av arbetslagen har som ett led i trygghetsarbetet haft extra intervjuer/undersökningar bland eleverna och därigenom kunnat sätta fingret på platser som upplevs som otrygga. Detta tillsammans med att två arbetslag av tre på högstadiet anser sig ha eller komma att få för låg bemanning i hemvisterna för att kunna rastvärda på ett framgångsrikt sätt, gör att *trygghetsvandringar* skulle kunna bli ett bra alternativ/komplement till ordinarie rastvärderi. Man hinner då täcka ett större område och vara synlig på fler platser. Trygghetsvandringar kommer införas hösten 21.

Nyfikenhet och lust att lära

Det i övrigt mest avvikande svaret i elevenkäten handlar om nyfikenhet och lust att lära sig mer. F-3 har visserligen en liknande fråga om huruvida det är roligt att lära sig nya saker, men med hänsyn tagen till den frågans mer positiva formulering och bara delvisa samband, går vi här på de äldre barnens svar, då vi även kan se en tydlig tendens att nyfikenheten och lusten avtar med stigande ålder.

Vi har visserligen i hög grad i uppdrag att stimulera, utveckla och ta tillvara på elevernas nyfikenhet, men frågan är vad ett svar i en elevenkät bland tonåringar ger oss. Hur många 11-16 åringar kommer att erkänna att skolan väckt deras nyfikenhet, även om den då och då gör just det? De förhoppningsvis ärliga svaren är att endast 13 % av eleverna på 4-6 och 10 % på 7-9, tycker att påståendet stämmer helt och hållet. Vi tänker oss därför att det förvisso kan vara något vi bör ta i beaktande, men att det kanske kan göras i form av fortbildning eller inspiration på något sätt.

Utifrån denna analys av normer och värden av arbetslagens svar kommer vi att ha dessa utvecklingsområden:

- **Studiero**
- **Elevinflytandet**
- **Lust och nyfikenhet att lära**

För att vara i en tillitsfull miljö krävs att Du med barnen och eleverna tränar på att ge och ta ansvar, ger inflytande och skapar delaktighet. I vår verksamhet ser vuxna, barn och elever mångfald som en framgångsfaktor.

Vår prioriterade målsättning läsåret 21/22 är att synliggöra våra friskhetsfaktorer genom att fokusera på:

- **Betyg och bedömning:** fördjupa oss i betyg och bedömning så att betygen blir rättssäkra, rättvisa och likvärdiga.
- **Likvärdig skola:** skapa goda förutsättning för alla elevers lärande
- **Enighet:** Samsyn och sammanhållning. Tillsammans stå för tagna beslut.

Aktiva åtgärder och insatser från arbetslagen genom ett förebyggande och främjande arbete på Forshaga lärcenter kommer genomföras genom att:

Lärcenter kommer att fortsätta att ha pågående värdegrunds diskussioner om studiero, inflytande och lärande.

Eleverna kommer vara delaktiga i elevråd, klassråd, elevens val, hemvistråd, matråd. Detta skapar en möjlighet att få inflytande över sin skoldag.

Elevrådet är inriktade mot skolans fokusområde för att få eleverna delaktiga i skolans förändringsarbete.

Ha samma upplägg i arbetslagen t.ex. att vi börjar och avslutar lektioner på samma sätt. Större variation och temaarbete då detta förhoppningsvis kan väcka lusten och nyfikenheten till att lära.

Vi kommer ha samtal om vad studiero är med våra elever samtidigt ha diskussioner på individnivå när situationer uppkommer som innebär att studieron inte är acceptabel.

Vi kommer starta hösten med trygghetsvandringar där eleverna tillsammans med personal identifierar områden som de upplever som mindre trygga och ser på vad som behöver åtgärdas. Vi kommer förstärka rastvärdskapet i utpekade otrygga områden, trygghetsvandringar

Vi arbetar för att kunna sätta in fler rastaktiviteter i form av pingis, bollar, spel mm.

Vi ska arbeta ännu mer med att lyfta förväntningar och konsekvenser när inte förväntningarna följs, detta för att skapa en tydlighet i verksamheten. Vi kommer gå igenom förväntningar oftare för att

säkerställa att barnen kommer ihåg dem. T.ex. påminna eleverna om språkbruk, hur man är mot andra för att vara en bra vän.

Vi kommer arbeta för en än mer vuxennärvaro vid utsatta aktiviteter för att både tolka situationer och försöka förhindra att det sker. Vi kommer att försöka dela grupperna för att få ett lugnare klimat samt aktivera barnen utifrån olika aktiviteter.

Vara konsekventa i vad vi har beslutat och gjort upp. Enighet gällande beslut för trygghet och trivsel.

Vi fortsätter att jobba med värdegrundsfrågor, självmedvetenhet och att arbeta mycket med att ta eget ansvar. Kooperativa lektioner tror vi kan vara ett sätt att få alla elever att göra sig hörda.

Vi vill tidigt samordna föräldramöten där presentation av skolans kurator, skolpsykolog och elevhälsoteam görs. Vi anser att det är av mycket stor vikt att vi får en bra föräldrasamverkan för att lättare genomföra tunga samtal.

Genomföra dialoger med elever och vårdnadshavare om vilka regler som gäller och vilka förväntningar vi har på våra elever när det gäller arbetsro och trivsel.

Vi arbetar vidare med värdegrundsarbete för att skapa en positiv inlärningsmiljö. Detta gör vi bland annat genom samtal om rasism, traditionella mönster, tolerans, respekt, ansvar med mera.

Påtala vikten av klasstillhörighet om eleven läser alla ämnen i studiecenter. Detta för att eleverna ska känna ett sammanhang med klassen.

Pedagogiska personalen fortbildas/inspireras i hur man kan tänka kring nyfikenhet och lust att lära genom kollegor och externa utbildare t.ex. lektionsdesign.

Stödfrågor till ärendegången för utredning av kränkande behandling

Lagtext

3 kap. 14 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn och elever som deltar i verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

6 kap. 6 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §

Att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling

3 kap. 15 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller verksamhet enligt skollagen ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, eller för sexuella trakasserier.

6 kap. 7 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Likabehandlingsplan och årlig plan mot kränkande behandling

Likabehandlingsplan

3 kap. 16 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

En skola vars likabehandlingsplan inte lever upp till diskrimineringslagens krav riskerar en form av böter - ett vite. DO kan enligt 4 kap. 5 § diskrimineringslag begära att Nämnden mot diskriminering förelägger skolan att vid vite fullgöra sin skyldighet.

Årlig plan

6 kap. 8 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skyldigheten att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och kränkande behandling

2 kap. 7 § Diskrimineringslagen (2008:567)

Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn, en elev eller studerande som deltar i eller söker till utbildningsanordnarens verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

6 kap. 10 § Skollagen (SFS 2010:800)

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Maria Johansson rektor F-6 grundskola, grundsärskola, Fritidshem

Sofia Fougstedt rektor 7-9 grundskola, grundsärskola